

STORTINGET

Representantforslag 14 S

(2026–2027)

fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Rune Midtun, Bjørn Larsen og Liv Gustavsén

Dokument 8:14 S (2026–2027)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Rune Midtun, Bjørn Larsen og Liv Gustavsén om tiltak for å motarbeide tvangsekteskap og kjønnslemlestelser

Til Stortinget

Bakgrunn

Tvangsekteskap og kjønnslemlestelser er grove overgrep som ikke hører hjemme i et fritt samfunn. Det er barn og unge, og først og fremst jenter, som betaler prisen for en æreskultur som ikke er forenelig med å bo i Norge. Forslagsstillerne mener det haster med tiltak, og at tiden for pene ord og nye handlingsplaner er forbi.

Tallene viser at behovet for tiltak er høyt. Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold hadde 1 402 enkeltsaker i 2024. Det er det høyeste tallet noensinne, og en økning på 23 pst. fra året før. I 340 av sakene befant personen det var bekymring for, seg i utlandet. 10 pst. av sakene gjaldt frykt for tvangsekteskap, og ytterligere 1 pst. gjaldt gjennomført tvangsekteskap. Bak disse tallene står det jenter og gutter som lever i frykt for sin egen familie. Og dette er bare toppen av isfjellet, da kompetanseteamet selv har slått fast at mørketallene er svært store.

Det alvorligste er at overgrepene i hovedsak ikke skjer i Norge. De skjuler seg i utlandet, når norske barn tas med på det som utad fremstilles som en vanlig ferie. Sommeren er høysesong for tvangsekteskap og kjønnslemlestelser. Minoritetsrådgivere ved norske

skoler har i årevis rapportert om elever som ikke kommer tilbake etter sommerferien. Regjeringen har gjen-tatte ganger bedt skoler, barnehager og barnevern om å være ekstra oppmerksomme før ferien. Dessverre er ikke god beredskap og høy oppmerksomhet nok til å redde disse uskyldige barna.

Til sammenligning har Danmark de siste årene gått systematisk til verks mot æreskulturen med strengere straffer, utreiseforbud, tilbakekall av oppholdstillatelse og lavere terskel for å fjerne foreldreretten i tillegg til å tydeliggjøre at æresrelatert vold skal være straffeskjerpende. Resultatene er målbare. Der Danmark handler, velger Norge å utrede. Der Danmark utviser, velger Norge å føre samtaler. Forslagsstillerne mener det er på høy tid at Norge lærer av den strammere, mer ansvarlige linjen som våre danske naboer har ført, og slutter å behandle æreskriminalitet som et tema for handlingsplaner og dialogprosesser.

Forslagsstillerne vil peke på at Fremskrittspartiet alltid har stått for en streng linje i kampen mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelser, og at partiet ofte har stått alene. Det var et viktig gjennomslag for Fremskrittspartiet at avvergingsplikten ble utvidet da partiet satt i regjering, slik at flere kan straffeforfølges for ikke å varsle om overhengende overgrep. Fremskrittspartiet fikk også innført 24-årskravet for familieetablering nettopp for å motvirke tvangsekteskap. Dette er konkret politikk som har beskyttet jenter og kvinner. Forslagsstillerne viser videre til Dokument 8:114 S (2024–2025) og Dokument 8:96 S (2023–2024), der Fremskrittspartiet fremmet konkrete forslag om å sidestille arrangert ekteskap med tvangsekteskap, utvide avvergingsplikten til flere familiemedlemmer og straffeforfølge foreldre som sender barn til utlandet der de utsettes for tvangsekte-

skap og kjønnslemlestelse. Flertallet i Stortinget har dessverre gjentatte ganger stemt ned slike forslag.

Årsaken til at problemet har fått lov til å vokse, er at samfunnet ikke har turt å stille krav til innvandrere om at det er de som må tilpasse seg Norge, ikke omvendt. I altfor mange år har norske myndigheter behandlet kjønnslemlestelse og tvangsekteskap som kulturelt nyanserte fenomener som krever forsiktighet og dialog. For jentene dette gjelder, har denne forsiktigheten hatt en pris som måles i arr, traumer og stjålne liv. Forslagsstillerne mener det er på tide å kalle en spade for en spade: Dette er grove overgrep, og de som utfører dem, de som bidrar til dem, eller de som lar overgrepene skje, skal møtes med straffeforfølgelse og inndragelse av oppholdstillatelsen og fratas foreldreretten.

Dette handler til syvende og sist om frihet. Frihet til å velge sin egen partner. Frihet til å bestemme over sin egen kropp. Frihet til å leve sitt eget liv uten at familiens såkalte ære overstyrer grunnleggende menneskerettigheter. Norske verdier skal forplikte, og de skal forplikte staten til å beskytte de mest utsatte, også når det koster politisk mot og vilje.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen iverksette forebyggende tiltak før hver sommerferie, med særskilt ansvar hos skoler, barnevern, helsestasjoner og politi for å avdekke og forhindre at barn og unge tas med til utlandet mot sin vilje.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i straffeloven som sidestiller arrangert ekteskap som i realiteten utøves under press, med tvangsekteskap, og at strafferammen skjerpes.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at foreldre som sender eller tar med barn til utlandet der de utsettes for eller risikerer tvangsekteskap, kjønnslemlestelse eller annen æresrelatert vold, straffeforfølges og fratas omsorgsretten for egne barn.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at personer med midlertidig og permanent oppholdstillatelse som medvirker til grov negativ sosial kontroll, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse, mister oppholdstillatelsen og mister muligheten til å søke om statsborgerskap i Norge.
5. Stortinget ber regjeringen innføre obligatorisk forebyggende samtaler mellom minoritetsrådgivere, foreldre og elever i risikogruppen før sommerferien, der foreldre tydelig informeres om norsk lovverk, avvergingsplikt og strafferettslige konsekvenser for tvangsekteskap og kjønnslemlestelse begått i utlandet.
6. Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av straffnivået for tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, med sikte på å heve minstestraffen og utvide utvisningsadgangen for utenlandske statsborgere som dømmes for slike overgrep.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at æresrelatert vold skal være straffeskjerpende i alle straffesaker.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at foreldre som sender sine barn på ufrivillig utenlandsopphold, får inndratt retten til barne-trygd og andre ytelser mottatt på grunn av barn, med krav om å tilbakebetale utbetalt barnetrygd for den perioden barna har vært på ufrivillig utenlandsopphold.

7. oktober 2026

Erlend Wiborg

Helge André Njåstad

Rune Midtun

Bjørn Larsen

Liv Gustavsen